

Zitting 2000-2001

18 april 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernederlandsing van het straatbeeld en de toepassing van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand

Commissie voor Brussel en de Vlaamse rand

Woensdag 18 april 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Leo Peeters

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.58 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernederlandsing van het straatbeeld en de toepassing van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de vernederlandsing van het straatbeeld en de toepassing van de taalwetgeving in de Vlaamse Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de loop van de maand mei 2000 ontving u vanwege de provincie Vlaams-Brabant de studie 'Vernederlandsing van het straatbeeld en verfijning van de taalwetgeving', van de hand van professor Boes en de heer Abbeloos. Toen hebt u de studie ook aan uw collega's-ministers van de Vlaamse regering bezorgd. U hebt dat niet zomaar ter informatie gedaan, u gaf voor de gelegenheid een aantal aanbevelingen mee. Zo stelde u dat het zinvol zou zijn om in de schoot van de Vlaamse regering een werkgroep op te richten voor de coördinatie, de ondersteuning en de opvolging van initiatieven met het oog op de vernederlandsing van het straatbeeld. We zijn nu bijna een jaar later, en ik had graag vernomen of die werkgroep functioneert en wat ik mij daar concreet bij moet voorstellen.

In uw mededeling aan uw collega's-ministers raadde u hen aan om elk binnen zijn bevoegdheden, initiatieven te nemen die het Nederlandstalig

straatbeeld in de Vlaamse Rand kunnen versterken op basis van het eigendomsrecht. Professor Boes suggereert dat we via deze weg heel wat zaken kunnen verwezenlijken. Dat heeft hij op 7 maart 2001 op een hoorzitting in deze commissie nog eens bevestigd. Daarbij moeten natuurlijk het gelijkheidsbeginsel en de legitimiteit van het doel worden gerespecteerd. Waterdichte garanties kon hij niet geven, maar hij verzekerde dat het de moeite van het proberen waard is. Wie niet waagt, niet wint. Met andere woorden, de beslissingen die terzake moeten worden genomen, zijn vooral van politieke aard.

De studie van professor Boes dateert van 1999. Ik had graag vernomen wat de stand van zaken is inzake de opvolging van de aanbevelingen die werden verstrekt. U treedt in deze zowat op als coördinerend minister. Kunt u een overzicht geven van initiatieven die door u of uw collega's in dat verband werden genomen ? Wat uzelf betreft, wacht ik op een initiatief om een rondzendbrief te sturen waarin de faciliteitengemeenten wordt aangeklaamd de onwettelijke tweetalige straatnaamborden en andere aankondigingen die zich niet strikt tot de inwoners van de gemeente beperken, te vervangen door eentalig Nederlandse. Reeds in mei 2000 had u dat aangekondigd, in een interview met Ring TV. Professor Boes heeft in zijn studie aangegeven dat dit niet alleen kan, maar dat een correcte interpretatie van de taalwetgeving dat ook vereist. Ik stel trouwens vast dat in heel wat Waalse faciliteitengemeenten het standpunt van professor Boes al lang in de praktijk wordt gebracht. Hoe staat het daar dus mee ?

In mei vorig jaar zei u, bij monde van minister Anciaux, in een antwoord op een actuele vraag van de heer Van Rompuy, dat het toen nog wat voorbarig was daarover meer te zeggen. U hebt ondertussen tijd gehad om de studie nog eens grondig door te nemen en om na te denken. Ik heb eerlijk gezegd nog niet veel concreets gemerkt, behalve de toe-

Van Nieuwenhuysen

zegging van minister Stevaert dat hij op termijn de tweetalige richtingaanwijzers op gewestwegen in de faciliteitengemeenten door eentalige zal laten vervangen. Hij specificeerde wijselijk niet op welke termijn dat zou gebeuren, want er is weinig van in huis gekomen.

Er is een afspraak tussen De Lijn en de NV Streep om anderstalige reclame op het openbaar vervoer te beperken, maar niet te bannen. De minister heeft in 2000 een aantal vage toezeggingen gedaan over de dienstregelingen en de displays van de bussen van De Lijn. Men zegt me dat er in de praktijk nog maar weinig is veranderd. Overigens had u in mei van vorig jaar ook aangekondigd dat er zou worden overlegd met De Lijn van Mechelen en Leuven. Daarbij zou professor Boes worden betrokken. Enkele weken geleden moest ik echter vaststellen dat professor Boes uit de lucht viel toen ik hem naar een stand van zaken vroeg. Kunt u de toestand terzake schetsen ?

Ik stel ook vast dat de minister van Onderwijs het afgelopen jaar manifest drie keer uw aanbevelingen heeft genegeerd of zelfs gecounterd. Zij aanvaardt niet dat de bestuurstaalwetgeving ook geldt voor de aanstelling van onderwijspersoneel in het Franstalig onderwijs van de faciliteitengemeenten. Ik verwijs dan naar haar reactie op uw schorsing van de benoeming van drie leerkrachten in het faciliteitenonderwijs van Wezembeek-Oppem. Het is maar doordat de zaak naar de Raad van State is doorverwezen dat een openlijk conflict binnen de regering is vermeden. De Raad van State heeft op 2 juni 1998 nochtans al een arrest geveld waarin wordt bepaald dat de onderwijstaalwetgeving strikt beperkt is tot het onderwijsgebeuren. Voor het overige moeten de leerkrachten van het Franstalig onderwijs worden beschouwd als gemeenteambtenaren. Net als voor alle andere gemeenteambtenaren geldt ook voor hen de bestuurstaalwetgeving.

Minister Vanderpoorten aanvaardt evenmin de stelling dat leerlingen enkel Franstalig faciliteitenonderwijs mogen volgen in de scholen van de faciliteitengemeente waar ze zijn gedomicilieerd. Zo mogen kinderen van Linkebeek enkel naar de faciliteitenschool van Linkebeek gaan en niet naar een school in een andere faciliteitengemeente. Minister Vanderpoorten gaat in tegen deze bepaling. Uit de studie van professor Boes blijkt nochtans het belang ervan. Zijn studie is gebaseerd op zijn ervaring als lid van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en op uitspraken van de Raad van State over Wezembeek-Oppem.

Bovendien neemt minister Vanderpoorten er voor het uitvoeren van de pedagogische inspectie door de Vlaamse Gemeenschap blijkbaar genoeg mee dat de inspectie een oogje in het zeil houdt bij de lessen Nederlands in het Franstalig onderwijs. Dat gaat in tegen de motie van het Vlaams Parlement.

Mijnheer de minister, u kunt blijkbaar niet rekenen op veel medewerking van uw collega-ministers. Welke besluiten trekt u uit hun houding ? U lijkt bovendien ook zelf te aarzelen. Ik verwijs naar uw omzendbrief. Het zou misschien goed zijn om een eerste stap te zetten door een concreet initiatief te nemen dat is gebaseerd op de bevindingen van de studie van professor Boes. U weet immers dat voorbeelden tot navolging strekken. Welke concrete plannen hebt u terzake ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat er een misverstand bestaat over de bevoegdheden. De coördinerende bevoegdheid voor Brussel en de Rand, valt onder de bevoegdheid van minister Anciaux. Ik wil de vragen niet ontlopen, maar respecteer de bevoegdheidsverdeling zoveel mogelijk.

U verwees naar de studie ‘Vernederlandsing van het straatbeeld en verfijning van de taalwetgeving’. Op uitnodiging van de toenmalige bestendige deputatie van Vlaams-Brabant was ik aanwezig op de voorstelling van de studie. Ik was net als alle andere ministers uitgenodigd, maar door omstandigheden de enige aanwezige. Ik heb de conclusie van de studie aan de regering meegedeeld op 23 juni 2000. Tijdens die vergadering werd afgesproken dat minister Anciaux, die bevoegd is voor het gebruik van talen, de nodige initiatieven zou nemen. Ondertussen heeft ook een hoorzitting met professor Boes plaatsgevonden.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, om antwoord te kunnen geven op uw interpellatie, heb ik navraag gedaan bij minister Anciaux. Hij is afgestapt van een idee dat ik ooit heb geopperd, om een werkgroep op te richten die op structurele basis de motorfunctie van de coördinatie zou kunnen vervullen. Minister Anciaux wil met alle leden van de regering concrete afspraken maken over de vernederlandsing van het straatbeeld en de verfijning van de taalwetgeving. Daartoe voert hij bilaterale gesprekken met onder meer collega-ministers. Hij bereidt een nieuw actieplan voor de Vlaamse Rand voor, en hoopt alles af te ronden voor het zomerreces.

Sauwens

De belangrijkste gesprekspartners zijn minister Stevaert, minister Dua en ikzelf. Ook andere ministers zijn hierbij betrokken. U hebt zelf reeds verwezen naar het belang van de betrokkenheid van de minister van Onderwijs. Onlangs heb ik de aandacht van minister Dua gevraagd voor een brief van VZW De Rand waarin wordt gevraagd om op borden in het Zoniënwood te Sint-Genesius-Rode uitsluitend het Nederlands te gebruiken. Tijdens de bespreking van 23 juni 2000 heeft minister Stevaert duidelijk laten blijken te willen meewerken. Ik veronderstel dat hij ondertussen reeds een aantal voorstellen heeft voorgelegd aan zijn administratie. Binnenkort zullen die op het terrein zichtbaar moeten worden. Minister Anciaux zal op 19 april 2001 overleg plegen met hem. Ik heb reeds overleg gehad met minister Anciaux, maar ik kan u vandaag nog geen concrete resultaten meedelen, want dat is niet mijn taak. Ik kan u wel al vertellen dat een aantal acties worden voorbereid die dit jaar nog zullen worden uitgevoerd.

Met alle respect voor de deskundigheid van professor Boes, moet ik u erop wijzen dat zijn voorstellen juridisch moeten worden getoetst. Medewerkers van mijn administratie hebben er immers op gewezen dat op bepaalde vlakken voorzichtigheid geboden is. We moeten er immers voor zorgen niet te worden teruggefloten bij enige actie op dit moeilijke en delicate gebied.

Inzake Binnenlandse Aangelegenheden hebt u reeds verwezen naar de omzendbrief die ik zal sturen over de straatnaamborden. Ik bereid er ook een voor over het taalgebruik op de markten. Ik zal terzake een initiatief nemen vóór het zomerreces.

U stelde ook vragen over De Lijn. Minister Stevaert is bevoegd voor dat overleg. Ik ben ervan overtuigd dat hij de nodige stappen zal zetten.

Wat minister Vanderpoorten betreft, klopt het dat de bilaterale contacten nog niet tot een consensus op het juridisch vlak hebben geleid. De meningen over de onderwijsinspectie en de leerlingenbegeleiding zijn verdeeld. Vanuit juridisch-institutioneel oogpunt is de materie bijzonder complex. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse regering in het kader van het nieuwe actieplan voor de Vlaamse Rand voor het reces een eensgezind standpunt moet innemen.

De Raad van State is reeds gevat over de aanstelling van het onderwijspersoneel. De procedure is ingesteld. De Raad moet een definitief oordeel vel-

len. Misschien is het wel zinvol om in deze commissie een debat te houden over het faciliteitenonderwijs in de Rand- en in de taalgrensgemeenten. Ik heb me de moeite getroost me door een nota heen te worstelen. Hierin werden alle standpunten en het juridisch kluwen dat daarover is ontstaan, weergegeven. Het is geen eenvoudige maar wel een zeer belangrijke materie.

De taalinspectie doet opnieuw haar werk. Er is een discussie tussen minister Vanderpoorten en mezelf over de inspectie. Daarnaast is er het ontwerp van protocol Onkelinx-Baldewijns. Het zou goed zijn dat men, samen met de minister van Onderwijs, de hele onderwijsproblematiek in de Rand en in Brussel bespreekt. De zaak zal niet aan actualiteit inboeten, wel integendeel. Er zijn immers zeer veel buitenlandse leerlingen in het faciliteitenonderwijs.

Ik heb op een aantal concrete vragen niet geantwoord omdat mijn collega's daarvoor bevoegd zijn. Er wordt werk gemaakt van een algemeen actieplan voor de Vlaamse Rand voor het reces. De hele regering zal dit steunen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, u moet me niet kwalijk nemen dat ik in de waan verkeerde dat u deze materie coördineerde. De brief waarmee u de studie van professor Boes aan de collega's hebt overgemaakt, bevatte ook een aantal aanbevelingen.

Ik stel vast dat er geen werkgroep wordt opgericht en dat men bilaterale gesprekken zal voeren. Het is me niet duidelijk wat de meest efficiënte manier van werken is. Het is mogelijk dat bilaterale gesprekken tot betere resultaten leiden. Ik heb wel de indruk dat een aantal van uw collega's slechts schoorvoetend hun medewerking verlenen. Het gaat echter om de vrijwaring van het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand, die in de regeringsverklaring staat ingeschreven. Blijkbaar is dat geen prioriteit voor een aantal van uw collega's.

Mijnheer de minister, u hebt ook verwezen naar de conflicten of meningsverschillen met minister Vanderpoorten. De zaak van het faciliteitenonderwijs is vrij dringend. De onderhandelingen over het fameuze protocol met de Franse Gemeenschap zijn voor zover ik weet nog altijd aan de gang. Dat duurt al twee jaar. Het is inderdaad nuttig daarover een debat te organiseren. We zullen in de loop van de volgende weken en maanden de bevoegde ministers in deze commissie uitnodigen.

Van Nieuwenhuysen

U verwijst ook naar minister Anciaux en het actieplan dat voor het zomerreces zou worden bekendgemaakt. Ook daar is al lang sprake van. Men had het beloofd voor het eind van 2000. In deze materie is er eveneens enige vertraging. De Vlaamse Rand blijkt zelfs voor de bevoegde minister niet echt een prioriteit te zijn. We kunnen dat enkel betreuren. Ondertussen blijft de taaltoestand in de Vlaamse Rand erg precair en blijven de Franstaligen hun extraterritoriale ambities ten opzichte van de Rand koesteren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.17 uur.*
